

SPRAWOZDANIE MERYTORYCZNE Z DZIAŁALNOŚCI
CARITAS ARCHIDIECEZJI WARMIŃSKIEJ
W 2017 ROKU

DANE IDENTYFIKACYJNE JEDNOSTKI

Nazwa:

Caritas Archidiecezji Warmińskiej

Adres siedziby:

ul. Grunwaldzka 45
10-125 Olsztyn

Forma prawna i organ rejestrujący:

Caritas Archidiecezji Warmińskiej działa w oparciu o Dekret Biskupa Warmińskiego L.Dz.89/2457 z dnia 30.11.1989 r. oraz wpisu do Krajowego Rejestru Sądowego – Rejestru Stowarzyszeń, Innych Organizacji Społecznych i Zawodowych, Fundacji oraz Publicznych Zakładów Opieki Zdrowotnej pod nr KRS 0000245507.

Zarząd Caritas:

Dyrektor: ks. Paweł Zięba
Zastępca dyrektora: ks. Piotr Brygoła
Sekretarz: s. Lucyna Gibowicz RM

Komisja Nadzorcza Caritas:

Przewodniczący: ks. prał. Andrzej Pluta
Członek komisji: ks. kan. Jerzy Balcer
Członek komisji: ks. prał. Leszek Galica

I NIEODPŁATNA REGULARNA DZIAŁALNOŚĆ STATUTOWA

1. DZIAŁANIA NA RZECZ BEZDOMNYCH I NAJUBOŻSZYCH MIESZKAŃCÓW
ARCHIDIECEZJI WARMIŃSKIEJa) *Archidiecezjalne Centrum Charytatywne im. Jana Pawła II w Olsztynie*

Archidiecezjalne Centrum Charytatywne im. Jana Pawła II w Olsztynie jest miejscem świadczenia pomocy dla osób bezdomnych i zagrożonych bezdomnością z terenu Olsztyna i okolic. Centrum świadczy doraźną pomoc żywnościową, medyczną, pomoc w zakresie higieny, pomoc terapeutyczną, prawną i socjalną, organizowane są w nim spotkania okolicznościowe i rekolekcje. Jest także siedzibą administracji Caritas Archidiecezji Warmińskiej. Na Centrum, poza częścią biurową, składają się: kuchnia i stołówka, poradnia lekarska, odzieżownia i łaźnia.

POMOC ŻYWNOŚCIOWA

Pomoc żywnościowa świadczona w Archidiecezjalnym Centrum Charytatywnym na rzecz osób bezdomnych, zagrożonych bezdomnością i najuboższych mieszkańców Olsztyna miała w 2017 roku dwie zasadnicze formy.

Pierwsza z nich, obecna w działalności Caritas Archidiecezji Warmińskiej od samego początku istnienia Archidiecezjalnego Centrum Charytatywnego, to wydawanie codziennych posiłków osobom bezdomnym i zagrożonym bezdomnością. Posiłki w jadalni wydawane były przez cały rok, od poniedziałku do soboty, o godzinie 12.00, otrzymywał je każdy, kto przyszedł do stołówki o wyznaczonej porze, z zastrzeżeniem, że z posiłku korzystać mogą jedynie osoby trzeźwe.

Posiłki przygotowywane były przez zatrudnioną w kuchni siostrę zakonną ze Zgromadzenia Sióstr Albertynek Posługujących Ubogim, której każdego dnia pomagało kilku wolontariuszy. Obiad składał się zawsze z jednego dania, przy czym przy uroczystych okazjach (świętach kościelnych i państwowych, dniach patronackich) po obiedzie podawany był także deser. W ramach obiadu osoby potrzebujące najczęściej otrzymywały zupę, chleb i kompot, kilka razy w miesiącu serwowany był posiłek w formie drugiego dania. Osobom korzystającym z posiłku rozdawano także, pochodzące z darowizn oraz programu „Spizarnia Caritas”, słodkie bułki, owoce, warzywa, wędliny, nabiał.

Kuchnia każdego dnia przygotowywała ok. 300 porcji posiłku. Nadwyżka posiłku przeznaczana była na dokładki. W 2017 roku z posiłków korzystało każdego dnia od 50 do 140 osób, wydano w sumie ok. 24 tysięcy posiłków (liczonych jako pojedyncze osoby spożywające posiłek, a nie wydane porcje). Kolejne 4194 posiłki wydano mieszkankom Ośrodka Interwencji Kryzysowej i ich dzieciom.

Żywność potrzebna do przygotowywania posiłków zakupywana była ze środków pochodzących z dotacji Urzędu Wojewódzkiego, Urzędu Marszałkowskiego, Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej oraz środków własnych Caritas (w tym darowizn i wpłat z tytułu 1% podatku). Do przygotowywania posiłków wykorzystywano także żywność przekazywaną Caritas w formie darowizn, żywność pozyskaną w czasie przedsięwziętych zbiórek żywności i akcji „Siatka Miłosierdzia” oraz pochodzącą z realizacji programów Embargo, POPŻ i „Spizarnia Caritas”.

Drugą formą świadczonej w Centrum regularnej pomocy żywnościowej było przygotowywanie i wydawanie posiłków dla najuboższych rodzin z terenu Olsztyna, klientów MOPS.

Działanie to realizowane było w okresie od stycznia do grudnia 2017 roku jako zadanie publiczne, zlecone Caritas Archidiecezji Warmińskiej przez Miasto Olsztyn. W ramach zadania

podopieczni MOPS otrzymywali przez pięć dni w tygodniu (od poniedziałku do piątku) posiłek w formie drugiego dania;

W ramach tego działania przygotowano i wydano 20 006 posiłków. Na potrzebę zadania do pracy w kuchni zatrudniono 2 kucharki i pomoc kuchenną. Zadanie miało charakter powierzenia, było zatem w całości finansowane przez Gminę Olsztyn.

POMOC MEDYCZNA

W Centrum Charytatywnym funkcjonuje poradnia lekarska dla osób bezdomnych i zagrożonych bezdomnością. W okresie od stycznia do listopada gabinet był otwarty 2 razy w tygodniu (w poniedziałki i środy) przez 2 godziny, od grudnia wprowadzono dodatkowy dyżur w soboty. Dyżury pełniły pielęgniarki i lekarz – wolontariuszki. Dodatkowo, od 13 do 18 listopada, z okazji Światowego Dnia Ubogich, przychodnia przyjmowała pacjentów codziennie przez 1,5 godziny w porze obiadowej. W 2017 roku w gabinecie udzielono 1130 porad.

Zgłaszającym się do poradni pacjentom, w miarę posiadanych środków, wydawane były, pochodzące z darowizn oraz zakupione dzięki dotacjom z Urzędu Wojewódzkiego oraz Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, leki i środki opatrunkowe. Najczęstszymi problemami zdrowotnymi zgłaszanymi przez pacjentów przychodni niezmiennie pozostają grzybica, wszawica, świerzp, przeziębienia, dolegliwości bólowe i reumatyczne, dolegliwości ze strony układu pokarmowego oraz trudno gojące się rany.

POMOC W ZAKRESIE HIGIENY OSOBISTEJ

Caritas Archidiecezji Warmińskiej stara się wspomagać swoich podopiecznych w zakresie dbania o higienę osobistą. Działanie to powala nie tylko na poprawę samopoczucia podopiecznych, ale także przyczynia się do poprawy stanu ich zdrowia oraz ułatwia im funkcjonowanie w społeczeństwie (przykry zapach wielu osób bezdomnych jest jedną z najważniejszych przyczyn nietolerowania ich przez innych ludzi). Osoby zgłaszające się do Centrum mogą wykapać się w mieszczącej się w nim łaźni oraz otrzymać czyste ubrania w mieszczącym się w nim magazynie odzieży – odzieżowni (a w dniach, w których odzieżownia jest zamknięta – u portiera w magazynku przy łaźni).

Prowadzona przez wolontariuszy odzieżownia otwarta była przez 2 godziny trzy razy w tygodniu. W 2017 roku skorzystano z niej kilka tysięcy razy. Osobami zgłaszającymi się po ubrania do odzieżowni były osoby bezdomne, bezrobotne, skrajnie ubogie. Rozprowadzana wśród nich odzież pochodziła przede wszystkim z darowizn osób prywatnych (odzież używana). Dzięki dotacjom z Urzędu Marszałkowskiego i Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej zakupiono także nową bieliznę osobistą, skarpety, obuwie, kalesony, czapki, szaliki i rękawiczki, które były wydawane osobom korzystającym z łaźni i odzieżowni.

Część z otrzymywanych przez Caritas ubrań przekazywana była Parafialnym Zespołom Caritas, które rozprowadzały je wśród osób potrzebujących na terenie własnych parafii. Część gromadzonej w odzieżowni odzieży damskiej i dziecięcej przekazywana była, w miarę pojawiających się potrzeb, mieszkankom Ośrodka Interwencji Kryzysowej Caritas.

Mieszcząca się w Centrum łaźnia była dostępna dla bezdomnych codziennie, od poniedziałku do soboty, od 9.00 do 11.30. Każdego dnia korzystało z niej od kilkunastu do kilkudziesięciu osób (w sumie w ciągu roku korzystano z łaźni ok. 7 tysięcy razy). Osobom chcącym skorzystać z łaźni pracujący w budynku portier wydawał, zakupione dzięki otrzymanym dotacjom, środki higieny osobistej. O utrzymanie porządku w łaźni dbali wolontariusze (osoby bezdomne) oraz portierzy.

POZOSTAŁE DZIAŁANIA NA RZECZ OSÓB BEZDOMNYCH I ZAGROŻONYCH BEZDOMNOŚCIĄ

Przez cały rok, 1 raz w tygodniu, osoby bezdomne i zagrożone bezdomnością spotykały się w Archidiecezjalnym Centrum Charytatywnym na filmoterapii. W spotkaniach brało udział od 5 do 10 osób. W ramach spotkań, osoby bezdomne i zagrożone bezdomnością miały okazję uczestniczyć w pokazach filmowych, po których następowały, prowadzone przez psychologa, dyskusje na temat obejrzanego filmu, jego odniesień do życia uczestników spotkania, rodzących się w nich w czasie seansu emocji. Spotkania kończyły się wspólną kolacją.

W ramach realizowanych przez Caritas zadań publicznych, bezdomni i osoby zagrożone bezdomnością korzystały w Centrum także z porad prawnych, psychologicznych, pomocy pracownika socjalnego oraz terapeuty uzależnień. W roku sprawozdawczym zapoczątkowano także nową formę aktywizacji osób bezdomnych i zagrożonych bezdomnością – „Kawiarenkę”. 1 raz w tygodniu osoby bezdomne i zagrożone bezdomnością mogą przez 1,5 godziny spędzać wspólnie czas w jadalni Caritas. Mogą tam wtedy otrzymać gorącą kawę i herbatę oraz zimne napoje, a także słodczyce, mają możliwość zagrać w gry planszowe, przejrzeć prasę, porozmawiać z prowadzącym zajęcia wolontariuszem. Każdego tygodnia z kawiarenki korzystało od kilkunastu do kilkudziesięciu osób.

Rok 2017 to także pierwszy rok, w którym obchodzono ogłoszony przez Ojca Świętego Franciszka Światowy Dzień Ubogich. Z okazji tego Święta zintensyfikowano pracę przychodni lekarskiej (o czym była mowa powyżej), odprawiono uroczystą Mszę Świętą w kościele pw. NMP Królowej Polski w Olsztynie i przygotowano uroczysty posiłek (dwudaniowy obiad i deser, podawane przy małych stolikach przez 4 godziny – bezdomni mogli dzięki temu zjeść bez pośpiechu, w małym gronie, wybierając odpowiadającą im godzinę).

W listopadzie 2017 roku podopieczni i wolontariusze Archidiecezjalnego Centrum Charytatywnego (w sumie 20 osób) uczestniczyli w XII Ogólnopolskiej Pielgrzymce Osób Bezdomnych na Jasną Górę.

Listopad 2017 roku był także pierwszym miesiącem działania grupy wolontariuszy „Spotkajmy się przy herbacie”. Jest to grupa kilkunastu osób, głównie studentów, którzy każdego tygodnia, w niedzielny wieczór, przygotowywali kanapki oraz gorącą herbatę (a czasami także zupę i ciasto) i udawali się z tym posiłkiem na Dworzec Główny PKP w Olsztynie, by tam rozdawać posiłek osobom bezdomnym. Studenci organizowali także zbiórkę odzieży, środków higieny i innych artykułów, które później rozprawdzali wśród bezdomnych na dworcu. Caritas podjęła współpracę z grupą, zapewniając im możliwość spotykania się i przygotowywania kanapek i herbaty w Centrum Charytatywnym.

Grudzień 2017 roku był z kolei miesiącem, w którym, z inicjatywy Straży Miejskiej w Olsztynie, Caritas rozpoczęła serię wyjazdów ze strażnikami na koczowiska bezdomnych na terenie całego Olsztyna. Straż Miejska zapewniła transport i asystę Strażników, Caritas odpowiadała za przygotowanie gorącej zupy, pieczywa, podstawowych leków i ciepłej odzieży, które były zawożone osobom bezdomnym. Główny trzon grupy wolontariuszy stanowili wolontariusze „Spotkajmy się przy herbacie”. Objazdy koczowisk odbywały się dwa razy w tygodniu.

W 2017 roku tradycyjnie zorganizowano także Uroczyste Śniadanie Wielkanocne i Wieczерę Wigilijną dla najuboższych mieszkańców Olsztyna. Na Śniadanie Wielkanocne przyszło 300 osób, zaś na Wieczерę Wigilijną 340 osób. Tradycyjnie, oba posiłki spożywane były w 3 turach. W czasie pierwszej tury obu wydarzeń obecni byli zaproszeni goście, przedstawiciele władz świeckich i kościelnych. Po uroczystych posiłkach uczestnicy otrzymali paczki żywnościowe.

Jednym z głównych sponsorów Wieczеры Wigilijnej była w roku sprawozdawczym firma Selgros Cash and Carry, która w ramach ogólnopolskiej akcji „Wigilia Caritas” przekazała żywność

i napoje na Wigilijny Stół. W przygotowanie Wieczery włączyło się także Polskie Radio Olsztyn, które zorganizowało w grudniu 2 akcje charytatywnego malowania bombek choinkowych (w Targach Expo Mazury w Ostródzie oraz w Galerii Warmińskiej w Olsztynie) – środki zebrane przy okazji tej akcji przekazano na organizację Wieczery Wigilijnej.

W 2017 roku nie zabrakło także działań ewangelizacyjnych i formacyjnych skierowanych do osób korzystających z pomocy w Centrum. Każdego dnia posiłek był rozpoczynany czytaniem Ewangelii z danego dnia oraz wspólną modlitwą (w piątki Wielkiego Postu przed obiadem odprawiano także nabożeństwo Drogi Krzyżowej). W czasie Wielkiego Postu oraz Adwentu przeprowadzono rekolekcje dla osób bezdomnych i zagrożonych bezdomnością (połączone z możliwością spowiedzi).

b) kanonia św. Stanisława we Fromborku - stołówka z zapleczem kuchennym

Kanonia św. Stanisława we Fromborku jest częścią Centrum Młodzieży Caritas we Fromborku. Znajduje się w niej stołówka z zapleczem kuchennym, która w ciągu roku służy przede wszystkim dożywianiu osób potrzebujących z terenu Gminy Frombork, zaś w okresie wakacyjnym przygotowuje posiłki (całodzienne wyżywienie) dla dzieci przebywających na koloniach letnich w Niepublicznym Samodzielnym Schronisku Młodzieżowym.

W 2017 roku w kanonii dożywianych było od 15 do 22 osób. Otrzymywały one pełny, dwudaniowy obiad. Na podstawie zawartego porozumienia, przygotowywanie i wydawanie posiłków było dofinansowane przez MGOPS we Fromborku.

Osoby potrzebujące miały także możliwość uczestniczenia w zorganizowanym dla nich Śniadaniu Wielkanocnym oraz Wieczery Wigilijnej (uczestnicy Wigilii otrzymali także paczki żywnościowe).

2. DZIAŁANIA NA RZECZ OCHRONY ŻYCIA I RODZINY:

a) Ośrodek Interwencji Kryzysowej dla Kobiet i Ich Dzieci Ofiar Przemocy w Rodzinie

Ośrodek Interwencji Kryzysowej dla Kobiet i Ich Dzieci Ofiar Przemocy w Rodzinie mieści się w budynku Archidiecezjalnego Centrum Charytatywnego. Dysponujący 30 miejscami Ośrodek przeznaczony jest dla kobiet (i ich małoletnich dzieci), które z różnych względów, przede wszystkim skrajnej biedy, bezdomności i przemocy, nie mają gdzie mieszkać. W Ośrodku kobietom, oprócz dachu nad głową, zapewniane jest wyżywienie, podstawowe leki, środki higieny oraz opieka specjalistów (psychologów, pracownika socjalnego, prawnika, pedagoga). Czas, który kobiety spędzają w Ośrodku przeznaczony jest przede wszystkim na uporządkowanie ich sytuacji prawnej i socjalnej oraz na przygotowanie ich do funkcjonowania w normalnym życiu.

W 2017 roku w Ośrodku mieszkały ogółem 53 osoby (22 kobiety i 31 dzieci), które spędziły w nim w sumie 4766 osobodoby, przy czym średni czas pobytu wynosił 3 miesiące, najkrótszy pobyt trwał 4 dni, a najdłuższy – 6 miesięcy. Mieszkanki pochodziły z 9 różnych miejscowości. Najczęstszymi przyczynami decydującymi o przyjęciu kobiet do Ośrodka były: przemoc psychiczna (doświadczało jej 21 kobiet), trudna sytuacja ekonomiczna (dotyczyło to 13 kobiet), alkoholizm w rodzinie (9), bezrobocie (10), ochrona macierzyństwa (9), niezaradność życiowa (5), przemoc fizyczna (8). 9 kobiet i 13 dzieci przyjętych do OIK zaliczało się do kategorii osób bezdomnych. Mieszkańcom Ośrodka wydano w ciągu roku 4194 obiady.

W ramach swoich działań Ośrodek otaczał opieką nie tylko swoje obecne, ale także były mieszkanki. Osobom nie mieszkającym w Ośrodku udzielono w 2017 roku 396 porad specjalistycznych.

Ośrodek zatrudnia na stałe 2 pracowników – pracownika socjalnego (jego etat dofinansowywany jest przez Miasto Olsztyn w ramach umowy z MZPiTU) oraz opiekuna edukacyjnego/pedagoga (siostrę ze Zgromadzenia Sióstr Albertynek Posługujących Ubogim), poza tym Ośrodek współpracował z 2 psychologami, prawnikiem, pracownikiem socjalnym z PPS nr 4 oraz kuratorem. Ośrodek korzystał z pomocy 4 wolontariuszy i 7 praktykantów, zorganizował 4 spotkania ze studentami zainteresowanymi charakterem pracy w Ośrodku.

W 2017 roku Ośrodek korzystał z darowizny przekazanej przez PKO Bank Polski pochodzącej ze środków zgromadzonych w ramach Biegu Charytatywnego PKO w Lidzbarku Warmińskim. Dzięki tej darowiznie przez cały rok mieszkanki OIK, DSM i ich dzieci (a w drugiej połowie roku także dzieci ze Świątlicy Caritas w Górowie Iławeckim) otrzymywały produkty żywnościowe do przygotowania śniadań i kolacji żywność specjalnego przeznaczenia dla niemowląt i małych dzieci, a także owoce, wodę, soki, itp.

Dzieci obecnych i byłych mieszanek OIK, wraz z dziećmi pracowników Caritas, wzięły udział w imprezie mikołajkowej przygotowanej przez kleryków WSD Hosianum w Olsztynie. Z okazji Mikołajek wybrane rodziny otrzymały także prezenty przygotowane dla nich przez firmę First Data Polcard.

b) Dom Samotnej Matki w Brąswaldzie

Dom Samotnej Matki Caritas Archidiecezji Warmińskiej mieści się w Brąswaldzie, w budynku jednorodinnym usytuowanym w pobliżu tamtejszego kościoła. Placówka prowadzona jest przez siostry ze Zgromadzenia Sióstr św. Katarzyny Aleksandryjskiej. Dom przeznaczony jest przede wszystkim dla samotnych kobiet oczekujących na narodziny dziecka (mogą one w nim przebywać przez czas trwania ciąży oraz 3 miesiące po porożu), ale przyjmuje także samotne matki znajdujące się w bardzo trudnej sytuacji życiowej, zwłaszcza bezdomne kobiety z małymi dziećmi (te osoby mogą przebywać w domu do 3 miesięcy). W czasie pobytu w Domu, podobnie jak w przypadku mieszanek OIK, porządkowana jest ich sytuacja prawna i socjalna. Kobiety uczą się także opieki nad noworodkami.

W 2017 roku w Domu przebywało 9 osób (5 kobiet i 4 dzieci, z czego 2 kobiety i 2 dzieci było osobami bezdomnymi), spędzając w nim w sumie 733 osobodoby.

Mieszkanki Domu mogły korzystać ze wsparcia duchowego i psychologicznego, poradnictwa socjalnego i prawnego, miały zapewnione całodobowe schronienie, wyżywienie, leki oraz akcesoria niezbędne do opieki nad małymi dziećmi. Mieszkanki Domu uczestniczyły również we wszystkich imprezach i projektach organizowanych przez Ośrodek Interwencji Kryzysowej.

c) Okna życia

Pod opieką Caritas Archidiecezji Warmińskiej funkcjonują 2 „Okna Życia” (w parafii p.w. Chrystusa Odkupiciela Człowieka w Olsztynie i w parafii p.w. św. Jerzego w Kętrzynie). W roku sprawozdawczym w „Oknie Życia” w Olsztynie znaleziono dwoje dzieci (rodzeństwo).

d) Rodzinne Domy Dziecka

Rodzinne domy dziecka to forma całodobowej pieczy zastępczej nad dziećmi. Osoby prowadzące rodzinne domy dziecka (w przypadku Domów Caritas – dwa małżeństwa) dążą do tego, by stworzyć dzieciom warunki życia możliwie najbliższe warunkom panującym w rodzinach

naturalnych. Budując z dziećmi więzi, wychowując je, pokazując, jak powinna funkcjonować prawdziwa rodzina, przygotowują je do adopcji lub dalszego samodzielnego życia. Caritas Archidiecezji Warmińskiej prowadzi dwie placówki tego typu: w Nidzicy i w Braniewie.

W domu dziecka w Nidzicy w 2017 do czerwca przebywało 8 dzieci. W lipcu dwoje z nich wróciło do swoich rodzin, a w sierpniu przyjęto 3 kolejnych. W sumie zapewniono opiekę 11 wychowankom, w tym jednemu dziecku posiadającemu orzeczenie o niepełnosprawności. W grudniu 2017 roku podjęto decyzję o likwidacji placówki w związku z brakiem możliwości porozumienia się z Powiatem Nidzickim w sprawie poziomu dalszego finansowania funkcjonowania Domu. Z powodu rozwiązania placówki, na przełomie grudnia 2017 i stycznia 2018 roku jedno z dzieci trafiło na 10 dni do Domu dla Dzieci w Mrągowie, przed adopcją zagraniczną, drugie spędziło 2 tygodnie w pogotowiu rodzinnym, dwoje innych przekazano pod opiekę ojcu, piąte trafiło do Domu Dziecka w Pasymiu, szóste zostało usamodzielnione, a siódme i ósme wyjechały do rodziny zastępczej.

W domu dziecka w Braniewie w 2017 roku przebywało 8 dzieci, 1 dziewczynka i 7 chłopców, w wieku od 8 do 20 lat, z których 4 posiadało orzeczenia o niepełnosprawności. Do września w placówce przebywało 7 dzieci. We wrześniu doszło 8 dziecko.

Obie placówki prowadzone były przez Caritas w porozumieniu z Powiatowymi Centrami Pomocy Rodzinie w Nidzicy i w Braniewie i były dofinansowywane ze środków Powiatów Nidzickiego i Braniewskiego. Caritas zapewniała placówkom obsługę księgowo-kadrową.

Wychowankowie z domu dziecka w Braniewie wzięli w 2017 r. udział w licznych zajęciach i wypoczynku: w szkoleniu karate tradycyjnego w Starej Wsi (5 dzieci); w koloniach letnich w: Wiśle (2 dzieci), we Fromborku (2 dzieci), w Krakowie, Zakopanem, Częstochowie, Licheniu (5 dzieci); w kursach artystycznych, malarskich, tanecznych (7 dzieci); wyjazdach na basen, do Świętej Lipki, Malborka, Gietrzwałdu, Gierłóży, Gdańska. Jedno z dzieci zdobywało doświadczenie zawodowe w Lidzbarku Warmińskim.

Dzieci z domu dziecka w Nidzicy uczestniczyły w licznych imprezach integracyjnych oraz koloniach organizowanych przez Caritas Archidiecezji Warmińskiej. Brały udział w obchodach okolicznościowych m.in. w festynach z okazji Dnia Dziecka oraz w koloniach m.in. w Rybakach, we Fromborku oraz Mikoszewie.

3. DZIAŁANIA NA RZECZ SENIORÓW I INTEGRACJI MIĘDZYPOKOLENIOWEJ

a) Reklama społeczna

W ramach przygotowania do obchodów Światowego Dnia Ubogich, warmińska Caritas przygotowała reklamę społeczną zwracającą uwagę na problem samotności jako rodzaju biedy, której najtrudniej zapobiegać na poziomie instytucjonalnym, a która jest jednym z najpoważniejszych problemów społecznych, dotyczących przede wszystkim ludzi starszych. Spot był emitowany przez TVP3 Olsztyn w tygodniu poprzedzającym Światowy Dzień Ubogich.

b) Szalik historii

Kontynuacja akcji rozpoczętej w 2016 roku – w ramach akcji promowana jest współpraca seniorów z dziećmi i młodzieżą przy tworzeniu szalików i czapek, które są następnie przekazywane osobom bezdomnym.

4. DZIAŁANIA NA RZECZ DZIECI ZAGROŻONYCH WYKLUCZENIEM SPOŁECZNYM – ŚWIETLICE

W 2017 roku Caritas Archidiecezji Warmińskiej prowadziła 3 świetlice opiekuńczo-wychowawcze – w Górowie Iławeckim, Korszach i Lidzbarku Warmińskim.

Każda ze świetlic otaczała opieką ok. 30 dzieci w wieku od 7 do 15 lat. Świetlice były otwarte przez cały rok szkolny, w Górowie i Korszach codziennie, od poniedziałku do piątku, natomiast świetlica w Lidzbarku otwarta była dwa razy w tygodniu. W świetlicach dzieci otrzymywały pomoc w odrabianiu lekcji, organizowane były dla nich zajęcia plastyczne, muzyczne i teatralne, realizowane były programy pedagogiczne, prowadzone były działania profilaktyczne i socjoterapeutyczne, organizowane były imprezy okolicznościowe, takie jak Dzień Babci i Dziadka, Dzień Matki, Dzień Nauczyciela, Andrzejki, Mikołajki, Wigilia itd. We wszystkich świetlicach dzieci miały możliwość spożycia posiłku. W okresie ferii zimowych świetlice organizowały półkolonie.

W lipcu 2017 r. 15 wychowanków świetlicy z Korsz uczestniczyło w koloniach organizowanych przez Caritas Archidiecezji Warmińskiej we Fromborku, a w sierpniu 25 beneficjentów wzięło udział w półkoloniach, w tym w wycieczce do Gierłozy.

Działania świetlic dofinansowywane były przez lokalne samorządy oraz wspierane przez licznych darczyńców. Podopieczni świetlic czynnie włączyli się w organizowane przez Caritas zbiórki żywności.

5. DZIAŁANIA NA RZECZ OSÓB UZALEŻNIONYCH – ARCHIDIECEZJALNY OŚRODEK POMOCY UZALEŻNIONYM CARITAS ARCHIDIECEZJI WARMIŃSKIEJ

Archidiecezjalny Ośrodek Pomocy Uzależnionym funkcjonuje przy parafii św. Józefa w Olsztynie. Ośrodek prowadzony jest przez księdza, doświadczonego terapeutę uzależnień. W 2017 roku w Ośrodku odbywały się regularne spotkania grup AA (anonimowych alkoholików) i AlAnon (osób współuzależnionych) oraz Msze święte w intencji osób uzależnionych.

Ośrodek prowadził swoje działania w 2 podstawowych płaszczyznach: pastoralno-formacyjnej (warsztaty, Dni Trzeźwości, dni skupienia, rekolekcje, konferencje) oraz terapeutyczno-duchowej (spotkania indywidualne z uzależnionymi i członkami ich rodzin).

Z pomocy udzielanej w Ośrodku korzystali m.in. podopieczni Caritas przychodzący na posiłki do Archidiecezjalnego Centrum Charytatywnego.

W 2017 roku kontynuowano, rozpoczętą w październiku 2016 roku, nowennę Mszy Świętych Dziękczynnych za Trzeźwość. Od stycznia do czerwca w czwartą sobotę miesiąca, osoby, którym bliski jest problem uzależnienia od alkoholu, spotykały się w Gietrzwałdzie na wspólnym dziękczynieniu za każdy dzień trzeźwości. Nowenna zakończyła się 24 czerwca 2017 roku.

6. DZIAŁANIA NA RZECZ OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH:

a) *Warsztaty Terapii Zajęciowej we Fromborku:*

Warsztaty Terapii Zajęciowej prowadzone przez Caritas Archidiecezji Warmińskiej mieszczą się w zabytkowej kanonii św. Michała we Fromborku.

W 2017 roku Warsztaty otaczały opieką 29 osób niepełnosprawnych z orzeczoną niepełnosprawnością w stopniu umiarkowanym i znacznym z terenu powiatu braniewskiego

(2 osoby przychodziły na zajęcia z Fromborka, pozostałe 27 osób było dowożonych mikrobusem z gminy i miasta Braniewa oraz gminy Płoskinia - dziennie mikrobus przejeżdżał około 400 km). Warsztaty czynne były od poniedziałku do piątku, w godz. od 7:00 do 16:00.

Prowadzona w Warsztatach terapia zajęciowa w zakresie rehabilitacji społecznej i zawodowej odbywała się w 5 osobowych grupach w 6 pracowniach terapeutycznych. W Warsztatach prowadzono także wsparcie psychoterapeutyczne, realizowano indywidualne programy rehabilitacyjne oraz trening ekonomiczny.

Podopieczni Warsztatów brali w 2017 roku udział w wielu dodatkowych formach aktywności. Zorganizowano dla nich wyjazd do Elbląga na III integracyjny Bieg Terenowy WTZ, pielgrzymkę autokarową do Gietrzwałdu, wyjazd do stadniny koni w Narusie, wyjazd do Kina w Braniewie na filmy pt. „Po prostu przyjaźń”, „Polandja”, „Listy do M3”. Wzięli udział w 11 imprezach okolicznościowych (m.in. wyjście do restauracji na obiad, przywitanie wiosny, dyskoteka, zabawy urodzinowe), 5 konkursach (plastyczny organizowany przez SOSW w Braniewie i SPSPZOZ we Fromborku), 2 kiermaszach we Fromborku, a także w dniach rodziny i w III Integracyjnym Biegu Terenowym.

Uczestnicy Warsztatów wykonywali również prace porządkowe na terenie Centrum Młodzieży Caritas (koszenie i grabienie trawy, zbieranie śmieci, liści, gałęzi; plewienie rabatek kwiatowych).

Działalność Warsztatów była finansowana w 90% przez PFRON, a w 10% przez powiat braniewski, oprócz tego wytwory uczestników były sprzedawane na kiermaszach, a dochód z ich sprzedaży był przeznaczony na „uspołecznienie” podopiecznych.

b) Środowiskowy Dom Samopomocy we Fromborku

Środowiskowy Dom Samopomocy Caritas Archidiecezji Warmińskiej mieści się we Fromborku w zabytkowej kanonii Matki Bożej Wniebowziętej.

W 2017 roku placówka objęła swoją opieką 35 osób niepełnosprawnych z orzeczoną niepełnosprawnością w stopniu umiarkowanym i znacznym oraz osoby chore psychicznie z terenu powiatu braniewskiego (kilku uczestników przychodziło na zajęcia z Fromborka, pozostałe osoby były dowożone busem z gminy Frombork, miasta i gminy Braniewa oraz gminy Płoskinia; dziennie mikrobus przejeżdżał około 350 km).

Dom otwarty był od poniedziałku do piątku, w godz. od 7:00 do 16:00. Zajęcia terapeutyczne w zakresie rehabilitacji społecznej odbywały się w grupach bądź indywidualnie w 6 salach terapeutycznych, dla poszczególnych osób prowadzono muzykoterapię, biblioterapię i aromaterapię, podopieczni Domu wykonywali także drobne prace porządkowe na terenie placówki.

W realizacji powierzonych zadań Dom współpracował z rodzinami podopiecznych, Powiatowym Domem Dziecka „Słoneczne Wzgórze” we Fromborku, Ośrodkami Pomocy Społecznej w Braniewie, Fromborku i Płoskini, Domem Kultury i Warsztatami Terapii Zajęciowej Caritas we Fromborku, z MGOPS we Fromborku, Środowiskowymi Domami Samopomocy, Miejsko-Gminnym Domem Kultury we Fromborku oraz lokalnymi kościołami.

Podopieczni Domu wzięli udział w 18 imprezach integracyjnych i okolicznościowych, 6 konkursach i prezentacjach o charakterze miejskim i regionalnym, a ich prace i wyroby rękodzielnicze prezentowane były na kiermaszu wielkanocnym i Wigilii Miejskiej we Fromborku.

Działania Domu finansowane były ze środków powiatu braniewskiego. W roku sprawozdawczym Caritas Archidiecezji Warmińskiej zakupiła dla placówki bus osobowy

dostosowany do przewozu osób niepełnosprawnych. Zakup został dofinansowany przez PFRON w ramach programu „Wyrównywanie szans między regionami”.

c) Dofinansowanie rehabilitacji

W roku sprawozdawczym Caritas Archidiecezji Warmińskiej dofinansowała bieżącą rehabilitację dwójki dzieci oraz zorganizowała zbiórkę środków na zakup C-Eye („Oka świadomości”), czyli urządzenia pozwalającego osobom całkowicie sparaliżowanym komunikować się ze światem zewnętrznym z wykorzystaniem jedynie ruchu gałek ocznych. Prowadzona na portalu pomagam.caritas.pl zbiórka zakończyła się sukcesem, dzięki czemu zakupiono dla Rafała niezbędny sprzęt.

Innymi dziećmi, które skorzystały z rehabilitacji w ramach zbiórki publicznej są Wojciech i Maciej. Ich historia została opisana w programie „Sprawa dla reportera”. Po nagłośnieniu historii, udało się zebrać niemal 100 tysięcy złotych które zostaną przeznaczone na rehabilitację i zakup niezbędnych sprzętów dla dzieci.

7. DZIAŁALNOŚĆ LECZNICZA

W 2017 roku Caritas Archidiecezji Warmińskiej prowadziła 4 Stacje Opieki, zajmujące się świadczeniem opieki długoterminowej, paliatywnej oraz podstawowej opieki zdrowotnej (były to Hospicjum Domowe w Olsztynie oraz Centra Pielęgniarstwa w Górowie Iławeckim, Nidzicy i Pieniężnie).

Wszystkie Stacje prowadziły wypożyczalnie sprzętu ułatwiającego opiekę nad osobami przewlekle unieruchomionymi lub terminalnie chorymi przebywającymi w domu (m.in. łóżek, wózków inwalidzkich, kul, balkoników, ssaków, koncentratorów tlenu, respiratorów). Zapasy sprzętów (przede wszystkim respiratorów, koncentratorów tlenu, pulsoksymetrów, koflatory) były uzupełniane na bieżąco (w samym Hospicjum Domowym w Olsztynie przeznaczono na ten cel ok. 500 tysięcy złotych), przede wszystkim ze środków wypracowanych przez placówki, ale także dzięki środkom pozyskanym w ramach akcji „Poła Nadziei” oraz darowiznom.

Stacje utrzymywały się z wypracowanych przez siebie, w ramach kontraktów z NFZ, środków oraz darowizn firm i osób prywatnych. Wszystkie stacje dysponują samochodami służbowymi, ze względu na to, że pomoc świadczona jest pacjentom przede wszystkim w miejscach ich zamieszkania. W roku sprawozdawczym Hospicjum Domowe Caritas w Olsztynie otrzymało jeden nowy samochód osobowy od Fundacji Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy.

Stacje udzielały swoim pacjentom wsparcia socjalnego, włączając się w dystrybucję różnego rodzaju darów wśród potrzebujących rodzin. Dzięki ofiarności darczyńców, 160 dzieci będących pod opieką olsztyńskiego Hospicjum (dzieci chore i ich rodzeństwo) otrzymały paczki świąteczne. Dzieci będące pod opieką Hospicjum i Stacji w Nidzicy otrzymały także upominki z okazji Dnia Dziecka (11 dzieci).

Stacje w Nidzicy i Olsztynie, prowadzące opiekę paliatywną, zapewniały swoim pacjentom opiekę całodobową – w ciągu dnia prowadzono regularne wizyty domowe, w ciągu nocy i w dni świąteczne poszczególne pielęgniarki pełniły dyżury (pozostając do dyspozycji pacjentów w miarę zgłaszanych telefonicznie potrzeb). Otaczały one opieką także rodziny pacjentów (zarówno rodziny pacjentów żyjących, jak i rodziny w żałobie).

Dzięki współpracy z Fundacją Hospicyjną z Gdańska 2 dzieci z rodzin osieroconych otrzymało dodatkowe wsparcie finansowe przeznaczone na zaspokajanie ich potrzeb edukacyjnych. W Olsztynie i w Nidzicy co miesiąc odprawiane są Msze Święte w intencji zmarłych pacjentów oraz

rodzin w żałobie (w Olsztynie w trzecią niedzielę miesiąca, w Nidzicy w pierwszą niedzielę miesiąca). W Olsztynie po Mszach odbywały się spotkania dla rodzin w żałobie. W czerwcu 2017 wolontariusze Fabryki Michelin Polska S.A., przy wsparciu Caritas Archidiecezji Warmińskiej i prywatnych darczyńców, wyremontowali mieszkanie rodziny w żałobie.

Stacje w Nidzicy i Olsztynie brały udział w ogólnopolskiej akcji „Pola Nadziei”. Celem akcji jest pozyskiwanie funduszy na potrzeby hospicjów oraz propagowanie idei opieki hospicyjnej w społeczeństwie. Każdego roku na początku października w okolicach Międzynarodowego Dnia Opieki Paliatywno-Hospicyjnej przed szkołami, szpitalami, urzędami, w parkach i na skwerach sadzone są żonkile. Wiosną, kiedy kwiaty zakwitną, rozpoczyna się drugi etap akcji. Na ulicach, w centrach handlowych i parkach, wolontariusze kwestują na rzecz osób terminalnie chorych. Każdy włączający się w akcję Ofiarodawca otrzymuje za przekazany datek kwiat żonkila (lub jego symbol), jako wyraz wdzięczności za okazane serce. W akcję zaangażowanych było kilkudziesięciu wolontariuszy.

Obie stacje rozpoczęły w roku sprawozdawczym kształcenie dorosłych wolontariuszy, którzy będą pełnili rolę wolontariuszy medycznych w domach pacjentów. Ponad 20 dorosłych osób przeszło szkolenie z podstaw opieki nad osobami leżącymi, szkolenia z komunikacji z chorymi i wiele innych, które mają ich przygotować do niesienia profesjonalnej pomocy pacjentom i ich rodzinom.

Hospicjum Domowe w Olsztynie w roku sprawozdawczym otoczyło opieką hospicyjną 437 osób (w tym 70 dzieci), pielęgniarską opieką długoterminową 43 pacjentów, opieką długoterminową dla pacjentów wentylowanych mechanicznie 51 osób oraz 15 korzystających z respiratora dzieci. prowadzonej przy Hospicjum Poradni Medycyny Paliatywnej skorzystało 58 osób.

Stacja Opieki Caritas w Nidzicy otoczyła opieką hospicyjną 151 pacjentów, pielęgniarską opieką długoterminową 28 osób.

Stacja w Pieniężnie nakierowana jest przede wszystkim na domową opiekę długoterminową. W 2017 roku obejmowała opieką 82 pacjentów (55 w Pieniężnie, 27 w Ornećce), pozostających pod opieką Stacji przez 9913 osobodni (w Pieniężnie 7026, w Ornećce 2887).

Stacja w Górowie Hławeckim zapewniała w 2017 roku opiekę długoterminową (62 pacjentów), opiekę pielęgniarek środowiskowych (9120 pacjentów przypisanych do pielęgniarek, 7146 wizyt), opiekę pielęgniarek szkolnych (opiekujących się 1564 dziećmi), opiekę położnej środowiskowej (4989 pacjentek, 2565 wizyty). Pracownicy Stacji otaczali opieką młodzież biorącą udział w zawodach sportowych (24 razy) oraz wykonywali badania profilaktyczne (pomiar poziomu cukru, pomiar ciśnienia krwi), wzięli też udział w 2 festynach gminnych, realizując działania z zakresu promocji zdrowia. Stacja podpisała także umowy z 5 szkołami na prowadzenie gabinetów medycyny szkolnej. W związku ze zmianą istniejących przepisów, w szkołach utworzono gabinety medyczne.

W ramach projektu „Zdrowiej w domu. Dzienny Dom Opieki Medycznej – wsparcie dla rodziny w czasie choroby” współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego Caritas prowadziła przez cały 2017 rok Dzienny Dom Opieki Medycznej. Pacjenci Dziennego Domu otrzymują profesjonalne wsparcie mające pomóc im w osiągnięciu większego stopnia sprawności i samodzielności (opiekują się nimi pielęgniarki, fizjoterapeuci, opiekun medyczny, terapeuta zajęciowy, psycholog, lekarz geriatra, lekarz rehabilitacji).

W roku sprawozdawczym Caritas Archidiecezji Warmińskiej uzyskała certyfikat jakości zarządzania ISO 9001 : 2015 w zakresie opieki paliatywnej i hospicyjnej.

W grudniu 2017 roku Caritas nabyła od Miasta Olsztyn, z 99% bonifikatą, nieruchomość przy ul. Kromera w Olsztynie, z przeznaczeniem na utworzenie Hospicjum Stacjonarnego dla Dzieci.

8. DZIAŁANIA FORMACYJNE, EDUKACYJNE I PROMOCYJNE

a) *Udział w Orszaku Trzech Króli*

Z okazji Roku Świętego Brata Alberta przedstawiciele Caritas Archidiecezji Warmińskiej uczestniczyli czynnie w organizacji Orszaku Trzech Króli. Wolontariusze Caritas tworzyli szpaler przy pierwszym mansjonie Orszaku, a po jego zakończeniu, w czasie koncertu, rozdawali wszystkim uczestnikom „chlebki miłosierdzia”. Siostry Albertynki wraz z podopiecznym Archidiecezjalnego Centrum Charytatywnego przygotowały trzeci mansjon, w czasie którego ilustrowały potrzebę niesienia miłości miłosiernej.

b) *Wizyty w szkołach*

Obchodzony w roku sprawozdawczym Rok Świętego Brata Alberta był okazją, dzięki której Siostry Albertynki były regularnie zapraszane do olsztyńskich szkół. W czasie gościnnych katechez siostry przybliżały młodzieży osobę i myśl św. Brata Alberta, a także realizowane pod jego patronatem dzieła miłosierdzia, w tym, przede wszystkim, działania warmińskiej Caritas.

Szkoły na terenie archidiecezji odwiedzał także koordynator wolontariatu Caritas, który opowiadał w nich o możliwościach włączania się w działania na rzecz najbardziej potrzebujących.

c) *Niedziela ze św. Bratem Albertem*

Kolejna inicjatywa związana z obchodami Roku Świętego Brata Alberta. Dyrektor Caritas Archidiecezji Warmińskiej, Siostry Albertynki oraz wolontariusze Caritas opowiadali w parafii pw. NMP Królowej Polski w Olsztynie o życiu i działalności Brata Alberta oraz o dziełach miłosierdzia będących kontynuacją jego misji.

d) *Szkoła wolontariuszy parafialnych*

Warmińska Caritas została zaproszona do udziału w organizowanej przez Wydział Duszpasterski Kurii Metropolii Warmińskiej „Szkoly wolontariuszy parafialnych”. W ramach jednego ze spotkań pracownik Caritas przedstawiał wolontariuszom parafialnym możliwości działania wolontariatu, jego finansowania i organizowania, podstawy prawne, przykłady dzieł prowadzonych przez Caritas, wyzwania stojące przed wolontariuszami oraz inne zagadnienia z zakresu wolontariatu parafialnego.

9. INNE DZIAŁANIA

a) *Kolonie*

Dzięki środkom pozyskanym w ramach Wigilijnego Dzieła Pomocy Dzieciom, wpłat 1% podatku, dofinansowaniu z Kuratorium Oświaty oraz darowiznom przekazanych przez warmińskie parafie, Caritas Archidiecezji Warmińskiej zorganizowała w 2017 roku, tak jak w latach poprzednich, bezpłatne kolonie dla dzieci z najuboższych rodzin z terenu archidiecezji warmińskiej (w roku sprawozdawczym odbyło się 8 turnusów kolonijnych, wzięło w nich udział 320 dzieci).

Kolonie odbyły się w 3 ośrodkach – w Rybakach w czasie 2 turnusów odpoczywało 90 dzieci, we Fromborku w czasie 4 turnusów – 140 dzieci, a w Mikoszowie w czasie 2 turnusy – 90 dzieci. Wszyscy zaangażowani w organizację kolonii wychowawcy i kierownicy byli wolontariuszami.

Caritas Archidiecezji Warmińskiej, dzięki wpłatom z tytułu 1%, dofinansowała także wypoczynek dzieci organizowany przez wiele parafii z terenu całej archidiecezji. W ten sposób bezpłatny (lub dużo tańszy) wypoczynek letni został zapewniony kolejnym kilkuset dzieciom.

b) Wolontariat

Wszelkie działania prowadzone przez Caritas Archidiecezji Warmińskiej wspierane są przez licznych wolontariuszy. Na terenie archidiecezji warmińskiej, poza grupami wolontariuszy związanymi z poszczególnymi dziełami, wolontariat Caritas funkcjonuje w 2 podstawowych formach: Parafialnych Zespołów Caritas oraz Szkolnych Kół Caritas.

Parafialne Zespoły Caritas powoływane są przez Dyrektora Caritas Archidiecezji Warmińskiej na wniosek proboszcza miejsca. W 2017 roku na terenie archidiecezji warmińskiej działały 73 Parafialne Zespoły, skupiające ok. 700 członków. Szkolne Koła Caritas powoływane są na wniosek dyrektora szkoły, ich opiekunami są nauczyciele (najczęściej katecheci). W 2017 roku na terenie archidiecezji działały 81 Szkolnych Kół Caritas, zrzeszających ok. 1600 wolontariuszy.

Poza udziałem w akcjach koordynowanych przez Caritas Archidiecezji Warmińskiej, takich jak rozprowadzanie żywności w ramach programów Embargo, Program Operacyjny Pomoc Żywnościowa i Spizarnia Caritas czy udziałem w zbiórkach żywności, Szkolne Koła i Parafialne Zespoły Caritas prowadzą na swoim terenie działania, które odpowiadają na potrzeby lokalnych społeczności – organizują akcje pomocy najbardziej potrzebującym mieszkańcom, kiermasze, festyny, itp. We wrześniu 2017 roku wolontariusze SKC posługiwali w czasie uroczystości odpustowych, połączonych z obchodami 140 rocznicy objawień w Gietrzwałdzie.

Caritas Archidiecezji Warmińskiej prowadziła również działania formacyjne skierowane do wolontariuszy. W 2017 roku opiekunowie Szkolnych Kół przez cały rok szkolny spotykali się na comiesięcznych spotkaniach formacyjnych w Olsztynie. Szkolnym Kółom i Parafialnym Zespołom regularnie przekazywano także materiały formacyjne, które z myślą o nich przygotowywała Caritas Polska.

W maju 2017 roku wolontariusze i pracownicy Caritas udali się na pieszą pielgrzymkę z Olsztyna do Gietrzwałdu. W ostatnim tygodniu maja wolontariusze SKC wzięli udział w Mszy Świętej i festynie w Warmińskim Seminarium Duchownym „Hosianum” w Olsztynie w ramach podsumowania akcji „Pola Nadziei”, a także całosci działań wolontariatu w kończącym się roku szkolnym. W czasie spotkania rozdano także, przyznane po raz pierwszy, nagrody „Przyjaciół Hospicjum”.

c) Pomoc doraźna

Biuro Caritas w Olsztynie przez cały rok pośredniczyło w przekazywaniu przez mieszkańców Olsztyna i okolic używanych mebli i sprzętu AGD dla potrzebujących zgłaszających się po pomoc do Caritas. Osobom zgłaszającym się po pomoc w sytuacjach kryzysowych (osobom w kryzysie osobistym, finansowym, byłym więźniom), jednorazowo, w zależności od potrzeb, wydawana była również żywność, odzież, leki, środki higieny osobistej i środki czystości.

Caritas Archidiecezji Warmińskiej wraz z Biurem Senatorskim Lidii Staroń zorganizowała także zbiórkę środków finansowych na pomoc dla pogrzelców z Najdymowa.

d) „Siatka Miłosierdzia”

W roku sprawozdawczym kontynuowano, rozpoczętą w ramach obchodów Jubileuszowego Roku Miłosierdzia, akcję „Siatka Miłosierdzia”. Do parafii, których proboszczowie wyrazili zainteresowanie udziałem w akcji, Caritas przekazała bezpłatnie „Siatki” - papierowe torby na zakupy,

na których umieszczono informacje o prowadzonej zbiórce żywności i środków czystości. „Siatki” odbierane były przez chętnych parafian, wypełniane przez nich trwałymi produktami żywnościowymi i środkami czystości, a następnie przekazywane z powrotem do parafii lub do centrali Caritas, gdzie zebrane produkty wykorzystywane były do udzielenia pomocy potrzebującym rodzinom. W ramach akcji w parafiach rozprowadzono ok. 1500 siatek.

e) *Formacja duchowa pracowników Caritas Archidiecezji Warmińskiej*

W maju 2017 roku pracownicy Caritas wzięli udział w, opisanej powyżej, pielgrzymce do Gietrzwałdu. Ponadto, od dnia rozpoczęcia Jubileuszowego Roku Miłosierdzia, w Centrali Caritas w Olsztynie pracownicy, wolontariusze i podopieczni spotykają się codziennie o godzinie 15.00 na wspólnej modlitwie Koronką do Miłosierdzia Bożego. W pozostałych placówkach warmińskiej Caritas wspólna modlitwa jest praktykowana nie rzadziej niż 1 raz w tygodniu.

W marcu 2017 roku pracownicy wzięli udział w wielkopostnym dniu skupienia w Gietrzwałdzie, a w czerwcu 2017 roku w pielgrzymce do Krakowa na uroczystości ku czci Świętego Brata Alberta – spotkanie przedstawicieli dzieł miłosierdzia, którym patronuje św. Brat Albert.

II PODMIOTY CARITAS PROWADZĄCE DZIAŁALNOŚĆ GOSPODARCZĄ

NIEPUBLICZNE SAMODZIELNE SCHRONISKO MŁODZIEŻOWE WE FROMBORKU

Mieszczące się we Fromborku Niepubliczne Samodzielne Schronisko Młodzieżowe jest częścią Centrum Młodzieży Caritas. Schronisko dysponuje 42 miejscami noclegowymi, z których w 2017 roku skorzystało 808 osób: uczestnicy kolonii, turyści i grupy pielgrzymkowe.

W budynku w ciągu roku prowadzono drobne bieżące naprawy (uszczelnianie dachu, naprawy hydrauliczne, odnowienie kominka, odświeżanie niektórych korytarzy i pokoi itd.).

ARCHIDIECEZJALNY OŚRODEK CHARYTATYWNY CARITAS ARCHIDIECEZJI WARMIŃSKIEJ W RYBAKACH

Caritas Archidiecezji Warmińskiej rozpoczęła w roku sprawozdawczym realizację dwóch dużych inwestycji w Ośrodku. Pierwszą z nich jest remont budynku hotelowego Bielik. Remont jest współfinansowany ze środków Funduszu Kościelnego. W ramach inwestycji budynek zostanie dostosowany do potrzeb osób niepełnosprawnych, w całym budynku zostaną wymienione instalacje elektryczne, wod-kan i ogrzewanie, zmieniony zostanie układ pomieszczeń (każdy pokój będzie miał własną łazienkę), a na parterze budynku powstanie ośrodek rehabilitacyjny.

Drugą inwestycją jest budowa przystani i szkółki żeglarskiej. To działanie jest dofinansowane w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Warmia i Mazury.

Działania realizowane bezpośrednio przez Archidiecezjalny Ośrodek Charytatywny w Rybakach opisane są w odrębnym sprawozdaniu merytorycznym.

III UDZIAŁ W REALIZACJI OGÓLNOPOLSKI PROGRAMÓW KOORDYNOWANYCH PRZEZ CARITAS POLSKA

a) Program „Skrzydła”

„Skrzydła” to program długofalowej pomocy na rzecz dzieci i młodzieży (uczniów szkół podstawowych, gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych), mającej na celu wyrównanie ich szans edukacyjnych. Pomoc w ramach programu kierowana jest do tych uczniów, których edukacja jest zagrożona z powodu szczególnie trudnej sytuacji materialnej bądź losowej.

Pomoc realizowana jest dzięki wpłatom indywidualnych darczyńców, którzy niejako „adoptują” dziecko, łożąc na jego potrzeby szkolne przez 10 kolejnych miesięcy. W 2017 roku w realizację Programu włączyło się 27 darczyńców. Program częściowo dofinansowywany jest także przez Caritas Polska w ramach „Skarbonki Skrzydeł”. Darczyńcy mają także możliwość składania małych ofiar jednorazowych, które składają się na „Skarbonkę Skrzydeł” Archidiecezji Warmińskiej.

W 2017 roku Programem objętych było 81 dzieci, w tym 50 w ramach pomocy od indywidualnych darczyńców, 20 w ramach „Skarbonki Skrzydeł” Caritas, 10 dzieci w ramach „Dwóch talentów”, i 1 dziecko w ramach „Skrzydła marzeń”. W sumie na pomoc dzieciom w ramach Programu przekazano w ciągu roku ok. 109 tys. złotych (pieniądze te przeznaczone są przez opiekunów uczniów na zakup odzieży, pomocy szkolnych, podręczników, opłaty za internat, dojazdy do szkoły, wycieczki szkolne, zajęcia pozalekcyjne).

b) *Rozprowadzanie żywności w ramach programu Embargo oraz Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa*

Program Embargo jest programem uruchomionym przez Agencję Rynku Rolnego w celu zagospodarowania nadwyżek produktów rolnych, owoców i warzyw, wycofanych z rynku w konsekwencji rosyjskiego embarga. W ramach tego programu, za pośrednictwem parafii, Caritas Archidiecezji Warmińskiej rozprowadziła w 2017 roku wśród najuboższych mieszkańców Archidiecezji blisko 15 ton jabłek.

Program Operacyjny Pomoc Żywnościowa to program pomocy dla osób najuboższych mieszkańców Unii Europejskiej. W 2017 roku Caritas Archidiecezji Warmińskiej po raz kolejny została regionalną organizacją partnerską Caritas Polska w realizacji tego programu. Żywność w ramach PO PŻ była rozprowadzana przez 23 podmioty (przede wszystkim parafie). Pomoc objęła ok. 5 tysięcy osób.

c) „Spizarnia Caritas”

„Spizarnia” to nowy projekt pilotowany przez Caritas Polska, mający na celu przeciwdziałanie marnotrawieniu żywności. W ramach projektu Caritas diecezjalne odbierają ze sklepów sieci „Biedronka” i „Tesco” żywność o krótkim terminie przydatności do spożycia. Żywność przekazywana jest w formie darowizny i natychmiast rozprowadzana wśród potrzebujących. W okresie od października (czyli pierwszego miesiąca funkcjonowania projektu) do grudnia warmińska Caritas odebrała ze sklepów żywność o wartości ponad 500 tysięcy złotych.

W ramach wsparcia realizacji tego projektu (i innych programów żywnościowych), Caritas Archidiecezji Warmińskiej, jako jedna z 5 diecezjalnych Caritas w Polsce, otrzymała darowiznę w postaci samochodu – busa-chłodni do przewozu żywności. Samochód został zakupiony ze środków, które Jeronimo Martins zgromadziła w ramach akcji sprzedaży Świeżaków w pierwszy weekend września 2017 roku.

d) *Kolonie polonijne*

Kolonie dla dzieci Polonii zorganizowane zostały we współpracy z Caritas Polska, która pozyskała na ten cel środki finansowe z Ministerstwa Edukacji Narodowej. W ramach kolonii zorganizowanych przez Caritas Archidiecezji Warmińskiej w Ośrodku w Rybakach odpoczywało 45 dzieci posiadających polskie korzenie, a mieszkających na Litwie. Kolonie były dla nich nie tylko okazją do wypoczynku, ale także poznawania polskiej kultury, języka i historii oraz zapoznania się z polskimi rówieśnikami, którzy razem z nimi spędzali czas na koloniach.

e) *Tornister pełen uśmiechów*

W ramach akcji w parafiach i placówkach Caritas Archidiecezji Warmińskiej rozprowadzono wśród dzieci z najuboższych rodzin archidiecezji ponad 500 kompletów wyprawek szkolnych. Przybory szkolne, służące do wypełnienia plecaków, pochodziły z darowizn osób indywidualnych, w roku sprawozdawczym głównie ze zbiórki prowadzonej przez Radio Olsztyn w siedzibie Radia i przy sklepie Tesco w Olsztynie. Wyprawki dla dzieci z Hospicjum Domowego (pacjentów i ich rodzeństwa) przygotowała fundacja MitsuManiaki Dzieciom.

f) *Ogólnopolskie zbiórki żywności „Tak, pomagam!”*

W 2017 roku Caritas w całej Polsce zorganizowały 3 zbiórki żywności, w czasie których w sklepach w całej Polsce wolontariusze zbierali żywność o długim terminie przydatności do spożycia.

Oprócz tradycyjnych zbiórek przedświątecznych (czyli XII i XIII Ogólnopolskiej Zbiórki Żywności „Tak, pomagam”), w czasie których zebrano w sumie niemal 15 ton żywności (przed Wielkanocą 6 ton, a przed Bożym Narodzeniem – 9 ton), we wrześniu 2017 roku po raz pierwszy przeprowadzono zbiórkę „Kromka chleba dla sąsiada”, w czasie której zbierano żywność w celu przygotowania paczek dla seniorów z lokalnych społeczności. W ramach tej akcji zebrano ok. 1,5 tony żywności.

g) *Akcje wielkopostne*

W okresie Wielkiego Postu po raz kolejny rozprowadzano w parafiach wielkanocne paschaliki. W roku sprawozdawczym rozprowadzono ok. 4,5 tysiąca świec. Dochód z tego dzieła zostanie przeznaczony na wsparcie działalności świetlic Caritas.

W Wielkim Poście w polskich domach po raz kolejny zagościły także skarbonki jałmużny wielkopostnej – „Skarbonki Miłosierdzia”. Na terenie Archidiecezji Warmińskiej rozprowadzono ich 6 tysięcy. Środki pozyskane w ramach jałmużny zostały przeznaczone na pomoc seniorom w lokalnych społecznościach.

h) *Wigilijne Dzieło Pomocy Dzieciom*

Wigilijne Dzieło Pomocy Dzieciom zagościło w polskich domach w 2017 roku już po raz dwudziesty czwarty. Świece Wigilijnego Dzieła rozprowadzane były we wszystkich parafiach archidiecezji warmińskiej. Rozprowadzono ich w sumie ok. 58,5 tysiąca. Środki pozyskane w ramach akcji przeznaczone zostaną przede wszystkim na organizację letniego wypoczynku oraz przygotowanie wyprawek szkolnych dla dzieci z najuboższych rodzin.

Ponadto 10 groszy z każdej świecy, jak co roku, zostało wpłacone na konto Caritas Polska i przeznaczone na pomoc dzieciom i młodzieży z Ameryki Środkowej.

i) Pomoc udzielana za pośrednictwem Caritas Polska

W kwietniu 2017 roku Caritas Archidiecezji Warmińskiej zorganizowała w parafiach archidiecezji zbiórkę do puszek, w ramach której zgromadzono środki na pomoc ofiarom konfliktu zbrojnego w Syrii. Na pomoc ofiarom wojny udało się zebrać 96 tysięcy złotych. Pieniądze przekazane zostały Caritas Polska, która podjęła się koordynowania płynącej z całej Polski pomocy.

W sierpniu 2017 roku na konto warmińskiej Caritas wpłacano z kolei darowizny na pomoc dla ofiar huraganu, który przeszedł przez południową Polskę. Zebrano w ten sposób 19 tysięcy złotych. Również ta kwota została przekazana na konto Caritas Polska.

IV 1%

Środki przekazane przez podatników w formie odpisu 1% podatku zostały w roku sprawozdawczym przeznaczone na:

- dożywianie osób bezdomnych i najuboższych w jadłodajniach w Olsztynie i Fromborku,
- wsparcie funkcjonowania Archidiecezjalnego Centrum Charytatywnego Caritas Archidiecezji Warmińskiej w Olsztynie oraz Centrum Młodzieży we Fromborku,
- wsparcie funkcjonowania Stacji Opieki Caritas,
- prowadzenie świetlic opiekuńczo-wychowawczych,
- organizację wypoczynku, przede wszystkim półkolonii i kolonii letnich, dla dzieci z najuboższych rodzin z terenu archidiecezji,
- ochrona życia (prowadzenie Domu Samotnej Matki i Ośrodka Interwencji Kryzysowej).

V ZADANIA DOFINANSOWANE ZE ŚRODKÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO I ADMINISTRACJI PAŃSTWOWEJ

Lp.	Tytuł zadania	Zleceniodawca	Okres realizacji	Miejsce realizacji	Dotacja	Wkład finansowy	Wkład osobowy
1.	Zapewnienie dzieciom z terenu powiatu braniewskiego opieki i wychowania w całodobowej placówce opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego	Powiat Braniewski	01.01.2017-31.12.2017	Braniewo	185 161,48	0,00	0,00
2.	Prowadzenie placówki opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego na terenie miasta Nidzica	Powiat Nidzicki	01.01.2017-31.12.2017	Nidzica	209 739,06	0,00	0,00
3.	Prowadzenie Warsztatów Terapii Zajęciowej we Fromborku	Powiat Braniewski	01.01.2017-31.12.2017	Frombork	53 320,00	0,00	0,00
4.	Prowadzenie Warsztatów Terapii Zajęciowej we Fromborku	Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych	01.01.2017-31.12.2017	Frombork	479 880,00	0,00	0,00
5.	Prowadzenie Środowiskowego Domu Samopomocy we Fromborku	Powiat Braniewski	01.01.2017-31.12.2017	Frombork	467 892,00	0,00	0,00
6.	"Zdrowiej w domu. Dzienny Dom Opieki Medycznej - wsparcie dla rodzin w czasie choroby"	Minister Zdrowia/Unia Europejska	01.01.2017-31.12.2017	Olsztyn	401 374,31	10000,00	0,00
7.	"PKO bieg charytatywny - dożywanie"	Fundacja PKO Banku Polskiego	01.01.2017-31.12.2017	Brąswald, Olsztyn, Górowo Iławeckie, Korsze, Lidzbark Warm.	49 786,62	0,00	0,00
8.	"Przygotowanie i dystrybucja gorących posiłków dla uprawnionych klientów Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Olsztynie - realizacja zadania w ramach Programu <Pomoc państwa w zakresie dożywiania>"	Gmina Olsztyn	09.01.2017-31.12.2017	Olsztyn	200 060,00	0,00	0,00
9.	"Prowadzenie Świetlicy Parafialnej "Przytulisko" w Lidzbarku Warmińskim"	Gmina Miejska Lidzbark Warmińskim	02.02.2017-31.12.2017	Lidzbark Warmiński	25 458,00	0,00	5 148,00
10.	"Prowadzenie konsultacji spotkań pierwszego kontaktu, poradnictwa psychoedukacji, pomocy i wsparcia dla osób doświadczających przemocy w rodzinie, przebywających i zgłaszających się do Ośrodka Interwencji Kryzysowej dla Kobiet i Ich Dzieci Ofiar Przemocy w Rodzinie Caritas"	Gmina Olsztyn- Miejski Zarząd Profilaktyki i Terapii Uzależnień	01.03.2017-30.06.2017	Olsztyn	7 200,00	2 000,00	0,00

11.	"Co w bezdomnym burczy? Jadłodajnia i kawiarenka dla bezdomnych"	Województwo Warmińsko- Mazurskie	01.04.2017- 31.07.2017	Olsztyn	6 500,00	800,00	1 601,00
12.	"Odnaleźć się na nowo - kontynuacja"	Wojewoda Warmińsko- Mazurski	01.04.2017- 31.12.2017	Olsztyn	25 000,00	4 000,00	2 880,00
13.	"Wzmocnienie i usprawnienie systemu interwencji, ochrony zdrowia i życia osób bezdomnych"	Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej	01.04.2017- 31.12.2017	Olsztyn	130 000,00	24 700,00	24 300,00
14.	"Prowadzenie świetlicy opiekuńczo- wychowawczej w Korszach"	Gmina Korsze	01.04.2017- 31.12.2017	Korsze	14 219,11	6 262,42	2 070,00
15.	"Nie czuć (się) bezdomnym. Łaźnia dla bezdomnych"	Województwo Warmińsko- Mazurskie	01.06.2017- 31.12.2017	Olsztyn	5 100,00	540,00	1 570,00
16.	"Prowadzenie profilaktycznej działalności [...] na czas wypoczynku letniego 2017"	Gmina Olsztyn- Miejski Zarząd Profilaktyki i Terapii Uzależnień	24.06.2017- 03.07.2016	Frombork	1 050,00	150,00	0,00
17.	"Zorganizowanie w 2017 roku wypoczynku letniego dla dzieci i młodzieży szkolnej z terenu województwa warmińsko- mazurskiego. Wakacje z Caritas- śladami myśli Św. Brata Alberta"	Warmińsko- Mazurski Kurator Oświaty	24.06.2017- 03.07.2017	Frombork	7 000,00	7 125,00	2 600,00
18.	"Program Pajacyk"	Polska Akcja Humanitarna	24.06.2017- 26.08.2017	Frombork, Mikoszewo, Rybaki	9985,50	0,00	0,00
19.	"Zorganizowanie w 2017 roku wypoczynku letniego dla dzieci i młodzieży szkolnej z terenu województwa warmińsko- mazurskiego. Wakacje z Caritas- śladami myśli Św. Brata Alberta"	Warmińsko- Mazurski Kurator Oświaty	05.07.2017- 14.07.2017	Frombork	7 000,00	7 125,00	2 600,00
20.	"Dzieci, wiosna życia, zadatek przyszłości każdej dzisiejszej ojczyzny - kolonie Caritas dla dzieci polonijnych i polskich"	Caritas Polska	17.07.2017- 30.07.2017	Rybaki	55 700,00	1 475,00	3 200,00
21.	"Zorganizowanie w 2017 roku wypoczynku letniego dla dzieci i młodzieży szkolnej z terenu województwa warmińsko- mazurskiego. Wakacje z Caritas- śladami myśli Św. Brata Alberta"	Warmińsko- Mazurski Kurator Oświaty	18.07.2017- 27.07.2017	Frombork	7 000,00	7 125,00	2 600,00
22.	"Zorganizowanie w 2017 roku wypoczynku letniego dla dzieci i młodzieży szkolnej z terenu województwa warmińsko- mazurskiego. Wakacje z Caritas- śladami myśli Św. Brata Alberta"	Warmińsko- Mazurski Kurator Oświaty	19.07.2017- 28.07.2017	Rybaki	9 000,00	11 125,00	2 600,00
23.	"Zorganizowanie w 2017 roku wypoczynku letniego dla dzieci i młodzieży szkolnej z terenu województwa warmińsko- mazurskiego. Wakacje z Caritas- śladami myśli Św. Brata Alberta"	Warmińsko- Mazurski Kurator Oświaty	27.07.2017- 05.08.2017	Mikoszewo	9 000,00	11 125,00	2 600,00

24.	"Zorganizowanie w 2017 roku wycieczki letniej dla dzieci i młodzieży szkolnej z terenu województwa warmińsko-mazurskiego. Wakacje z Caritas-śladami myśli Św. Brata Alberta"	Warmińsko-Mazurski Kurator Oświaty	31.07.2017-09.08.2017	Frombork	7 000,00	7 125,00	2 600,00
25.	"Organizacja półkolonii w świetlicy opiekuńczo-wychowawczej Caritas w Korszach"	Powiat Kętrzyński	01.08.2017-31.08.2017	Korsze	3 550,00	1 968,79	100,00
26.	"Powrót osób bezdomnych do społeczności - edycja 2017"	Wojewoda Warmińsko-Mazurski	01.08.2017-31.12.2017	Olsztyn	60 000,00	15 964,00	0,00
27.	"Zorganizowanie w 2017 roku wycieczki letniej dla dzieci i młodzieży szkolnej z terenu województwa warmińsko-mazurskiego. Wakacje z Caritas-śladami myśli Św. Brata Alberta"	Warmińsko-Mazurski Kurator Oświaty	11.08.2017-20.08.2017	Mikoszewo	9 000,00	11 125,00	2 600,00
28.	"Zorganizowanie w 2017 roku wycieczki letniej dla dzieci i młodzieży szkolnej z terenu województwa warmińsko-mazurskiego. Wakacje z Caritas-śladami myśli Św. Brata Alberta"	Warmińsko-Mazurski Kurator Oświaty	12.08.2017-21.08.2017	Rybaki	9 000,00	11 125,00	2 600,00
29.	"Zorganizowanie w 2017 roku wycieczki letniej dla dzieci i młodzieży szkolnej z terenu województwa warmińsko-mazurskiego. Wakacje z Caritas-śladami myśli Św. Brata Alberta"	Warmińsko-Mazurski Kurator Oświaty	17.08.2017-26.08.2017	Frombork	7 000,00	7 125,00	2 600,00
30.	"Przebudowa istniejącego budynku pokoszarowego na cele turystyczno-hotelowe Bielik w Rybakach"	Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji	25.08.2017-31.12.2017	Rybaki	2 425 000,00	2 482 000,00	0,00
31.	"Domowa świetlica"	Powiat Bartoszycki	01.09.2017-30.09.2017	Górowo Haweckie	2 800,00	0,00	2590,00
32.	"Prowadzenie konsultacji spotkań pierwszego kontaktu, poradnictwa psychoedukacji, pomocy i wsparcia dla osób doświadczających przemocy w rodzinie, przebywających i zgłaszających się do Ośrodka Interwencji Kryzysowej dla Kobiet i Ich Dzieci Ofiar Przemocy w Rodzinie Caritas"	Gmina Olsztyn-Miejski Zarząd Profilaktyki i Terapii Uzależnień	01.09.2017-15.12.2017	Olsztyn	4 200,00	639,85	0,00
33.	"Program wyrównania różnic między regionami III"	Powiat Braniewski	20.09.2017-24.10.2017	Frombork	80 000,00	38 000,00	0,00
Łącznie:					4 973 976,08	2 668 625,06	66 859,00

Caritas Archidiecezji Warmińskiej

ks. Paweł Zięba
Dyrektor

SPIS TREŚCI

Dane identyfikacyjne jednostki	1
I Nieodpłatna regularna działalność statutowa	2
1. Działania na rzecz bezdomnych i najuboższych mieszkańców Archidiecezji Warmińskiej.....	2
2. Działania na rzecz ochrony życia i rodziny:	5
3. Działania na rzecz seniorów i integracji międzypokoleniowej.....	7
4. Działania na rzecz dzieci zagrożonych wykluczeniem społecznym – świetlice	8
5. Działania na rzecz osób uzależnionych – Archidiecezjalny Ośrodek Pomocy Uzależnionym Caritas Archidiecezji Warmińskiej.....	8
6. Działania na rzecz osób niepełnosprawnych:	8
7. Działalność lecznicza	10
8. Działania formacyjne, edukacyjne i promocyjne	12
9. Inne działania.....	12
II Podmioty Caritas prowadzące działalność gospodarczą	14
Niepubliczne Samodzielne Schronisko Młodzieżowe we Fromborku.....	14
Archidiecezjalny Ośrodek Charytatywny Caritas Archidiecezji Warmińskiej w Rybakach	14
III Udział w realizacji ogólnopolski programów koordynowanych przez Caritas Polska.....	15
IV 1%.....	17
V Zadania dofinansowane ze środków jednostek samorządu terytorialnego i administracji państwowej	18

